

Motion till riksdagen 2024/25:1809

av Patrik Lundqvist m.fl. (S)

Ett bättre socialförsäkringsskydd för gravida

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fler steg för ett mer jämställt socialförsäkringsskydd för gravida och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Dagens socialförsäkringsskydd för gravida är undermåligt och bidrar till ökad ojämställdhet i vårt land. Det konstaterar såväl Jämlikhetskommissionens utredare Per Molander som regeringens utredare av socialförsäkringsskyddet för gravida, Kristina Nilsson.

Det föds färre barn än på många decennier. Otrygghet inför framtiden, vad gäller såväl den egna familjeekonomin som det otrygga världsläget med krig i vårt närområde, kan vara bidragande faktorer till att många drar sig för att skaffa barn. Att gravida kvinnor riskerar att drabbas av diskriminering på arbetsmarknaden eller ett diskriminerande sjukförsäkringssystem kan inte accepteras.

Det är vanligt att gravida arbetar under större delen av graviditeten men det finns kvinnor som får sin arbetsförmåga kraftigt nedsatt redan under de första graviditetsveckorna. Graviditeten kan vara en stor fysisk påfrestning för den som drabbas av kraftig bäckensmärta eller graviditetsillamående. Arbetsmiljön kan medföra risker för den gravida när det gäller tunga lyft eller andra farliga arbetsmoment. Då måste anpassningar och omplaceringar genomföras på arbetsplatsen. Kan inte detta ske så kan man ansöka om graviditetsspenning hos Försäkringskassan.

En orättvisa i dagens system är att den nuvarande graviditetsspenningen enbart kan betalas ut fram till den elfte dagen innan beräknad förlossning. Efter dag elva kan den gravida ta ut semesterdagar eller föräldrapenning. Vilket innebär att man förlorar föräldradagar som är till för att vara med barnet och därmed förkortar föräldraledigheten. Detta har för många gravida blivit en klassfråga beroende på om du har ett

arbete där du kan arbeta hemifrån eller inte. De flesta arbetarklasskvinnor har inte möjlighet att arbeta hemifrån vilket gör att de får en lägre inkomst och dessutom färre föräldradagar kvar till skillnad från de som kan fortsätta att utföra sina arbetsuppgifter från sin bostad.

Den förra socialdemokratiska regeringen tillsatte en utredning med uppdrag att lämna förslag som syftar till att modernisera graviditetspenningregelverket. Utredningen har nu överlämnat sina förslag och föreslår att det ska bli enklare att få ersättning för nedsatt arbetsförmåga under graviditeten. Symtomen ska bedömas likvärdigt som när de uppkommit av sjukdom eller skada. Idag är dessutom taket kännbart lägre än inom sjukpenningen, vilket är orimligt. Därför föreslås en jämlik ersättning och att taket för ersättningen höjs.

Det är glädjande att det nu föreslås en icke behovsprövad graviditetspenning som ska kunna nyttjas de sista sju kalenderdagarna innan beräknad förlossning och ända fram till och med dagen före den faktiska förlossningen. Utredningen konstaterar att det nuvarande systemet är orättvist och diskriminerande i jämförelse med andra försäkringsstagare. Socialförsäkringsskyddet för gravida måste förbättras.

Ingen ska behöva offra sin hälsa eller ekonomiska självständighet för att kunna bli förälder. Utredningen bidrar med viktiga bitar för att familjelivet och arbetslivet ska gå ihop och jämställdheten öka. Förslagen i Kristina Nilsson utredning om bättre socialförsäkringsskydd för gravida skulle leda till ökad rättvisa, jämställdhet och framtidstro!

Patrik Lundqvist (S)

Sanna Backeskog (S)

Linnéa Wickman (S)

Kristoffer Lindberg (S)